

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
26 fauru
10 mart.
1867.

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o cóla si diumetate.

Pretiuu pentru Austria

pe Jan. — Jun. 4 fl. —
pe Jan. — Dec. 8 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Jan. — Jun. unu galbenu si diumetate.

Nr.
9.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III
cursu
anualu.

Cununa de viorele.

(Unei fetitie cu ochi de viorele)

I.

ecandu antáia-óra
Pe tine te-am diaritu,
Acestu sinu te adóra
Ca pe-unu dieu pré maritu;
De-atunce totu mi-pare
Ca dulce, farmecatu,
Si-acésta esaltare
De totu m'a stramutatu.

Câ-ci anim'a-mi odata
Erá unu cintirimu,
In care fu 'ngropata
Speranti'a ce-o iubimu:
De-adi inse va sê fia
Gradina mitutea
Si flori de bucuria
Voru sê 'nflorésca 'n ea.

Ér spiritulu meu june
Fu vulturelu usioru,
Ce cuibulu seu si-lu pune
Pe pisculu stanceloru:
Adi e o porumbióra,

Ce sbóra josu mereu
Pe lang'o fetisióra,
La angarelulu meu.

Si cantulu meu de fala
Suná necontenitu
De lupta triumfala
La unu poporu robitu:
Dar astadi jun'a-mi lira
Perduse córd'a-acea,
Si cine o inspira,
Esti tu, leliti'a mea!

II.

Erai incantátore,
Suava ca-si-o flóre,
Ca angerulu placutu, —
Candu eu antáia-óra,
Copila balaióra,
Pe tine te-am vediutu.

Erai incantátore
Ca dîn'a rapitóre,
Ca visulu celu placutu, —

Candu mai tardîu c'o luna
Siedeamu, siopteamu la luna,
Si ti-am furatu sarutu.

Dar mai incantatóre,
Si multu mai rapitóre
Erai in sér'a-acea,
Candu gur'a-ti mitutica
Mi-spuse 'nsetu, cu frica,
Câ vrei sê ffi a mea.

III.

Ce folosu, câ mic'a flóre
Are róua nutritóre, —
Déca sórele de susu
N'o saruta, c'a apusu?
Ce folosu, fetitia draga,
De viéti'a mea intréga,
Déca nu me mai diaresci
Cu ai tei ochi angeresci?

Ce folosu, câ riu-'n vale
Spéla auru si cristale, —
Déca tiermu nu-e floricea,
S'o sarute totu p'acea?
Ce folosu, câ 'n animióra
Portu suav'a-ti fatisióra,
Déca nu potu sarutá
Mica gurisiór'a ta?

Ce folosu de santulu sóre,
Câ-e cu radie 'ncaldítóre, —
Déca ceriulu e 'noratu,
Radiiele lui nu strabatu?
Ce folosu, câ pentru tine
Versu la lacremi si suspine,
Déca nu te potu vedé,
Scumpa dñisiór'a mea?

Ce folosu de primavéra,
Câ veni aice éra,
Déca n'are dalbe flori,
Campuri verdi, suridietori?
Ce folosu de-a mea junía,
Déca n'am vr'o bucuría,
Déca nu te potu vedé,
Déca nu poti fi a mea?!

Iosifu Vulcanu.

FATALITATE SI NOROCU.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Candu a rentornatu Dimitriu catra casa,
intrandu in curte s'a intalnit cu dómna casei,
o femeia betrana, carea veniá cu ochii lacremati.

— Buna diua, dómna Voichitia! — i dîse
— dar pentru Ddieu, ce esti atátu de intristata
si plangi?

— O, coconasiule! — oftá betran'a — cum
sê nu plangu, cum sê nu me gelescu, candú,
unic'a mea fica, unic'a mea mangaiare — Tin-
cutia e bolnava pe mórte?

— Nu desperá dómna, câ-ci bunu e Ddieu
si apoi dóra nu va fi periclulu atátu de mare . .

— Ba, e mare, — e fórte mare! — oftá
biét'a betrana elatinandu din capu.

— Si unde ai plecatu, dóra sê chiami vre-
unu medicu? — — déca e asié, lasa câ me ducu
si-ti aducu eu numai de câtu — —

— Multiamescu, fórte multiamescu, inse
n'am plecatu dupa medicu, ei me uitu câ nu
vine óre Ionitia dupa care am tramisu sê vina.

— Ce Ionitia? — Cine e acela, de e ier-
tatu sê sciu?

— Ionitia . . . acuma nu-mi aducu a minte
cum lu-si chiama, câ-ci noi totu numai asié lu
numimu, — inse trebuie sê vina elu.

Betran'a voi sê iese la strada, dar candu
puse man'a pe portitia indata intrá unu tene-
ru

— Ah! bine câ te-a adusu Ddieu, bine câ
ai venitu Ionitia draga, câ-ci e multu de candu
te aceptâmu.

— Iérta, mama draga! — dîse tenerulu,
pe carele — de nu ne insielâmu — pare câ
l'amu mai vediutu unde-va, — ce face Tincutia?

— Reu, fórte reu face . . . dar aid' numai
s'o vedi! — dîse betran'a si lu luá pe tenerulu
Ionitia de o mana si se întórse catra Dimitriu
dîcendu:

— Éca domni'a lui e Ionitia despre care
am vorbitu mai nainte

Dimitriu se inchinà cu cuvintele:

— Eu sum Dimitriu Sireteanu, iertatu e a
scí cu cine am onóre?

— Ce, dta esti Dimitriu Sireteanu? — me
bucuru, fórte bine-mi pare câ te afli odata . . .
eu sum Ionitia Selisteanu . . .

Dimitriu mai nu sarì sê imbratiosiedie
pre Ionitia, atátu de cu bucuría fù suprinu.

Ambii teneri si-dedera man'a, inse discursu
loru trebuiá sê se intrerupa, câ-ci se des-
partîra.

— Acuma frate iérta câ am sê cercetezu bolnav'a, inse in scurtu tempu ti-voiu face ve-diuta . . . unde locuiesci?

— In cas'a césta, la dóm'n'a Voichitia lo-cuiescu . . .

— Bravo, fórte bine . . . pan' la revedere!
— dîse Ionitia si apoi se departà cu betran'a, carea lu conduse intr'o chiliã destulu de spa-tiósã, lumin'a abié se resfrangea prin perdelile ferestiloru, betran'a inse iute grabì la ferésta si trase o perdeã in laturi, si radiele sórelui numai decâtu sarutà fati'a junei frumóse carea odihnea pe patulu doreriloru.

Ea parea câ dórme, pe fati'a-i palida inse apriatu se vedeau urmele unei suferintie mari, cu tóte aceste frumsetiele sale nu fusera invinse si rapite de acele suferintie, ci acele dadeau unu óre-si care farmecu atragatoriu fetiei sale, frun-tea-i frumósã erã adumbrita de bucle negre, cari impreuna cu sprancenile-i frumosu arcuate fa-cea contrastulu celu mai armoniosu fetiei albe.

Ionitia se apropiã de ea, si i sarutà manu-ti'a-i frumosica, — — unu momentu — — si frumós'a bolnava se aredicã in bratiile tene-rului.

— Tincutia draga!

— Ionitia draga!

Aceste eschiamatiuni esprimara erumperea bucuriei loru la revedere, apoi nu mai vorbira pe cateva mominte, ci fatia pe fatia, anima pe anima odihnindu lasau sê curga lacrimile cris-taline. lacrima de bucuria.

Betran'a se uitã numai la tenerii fericitu, nu sciea si ea ce sê se faca de fericita ce erã, ci numai candu si candu aflã facendu-si cruce cu pietate:

— Dómne Ddieulu meu, dómna santa Pré-curata, padiesce-i Dómne, miluiesce-i Dómne!

Ionitia iubiã pe Tincutia, amoru mai sin-ceru si curatu nu a potutu fí ca a loru, — Ioni-tia inse mai avea si acea slabitiune, séu vertute dóra, câ in tempulu teneretiloru nu se indestu-liã numai cu placerile teneriloru neingrigitori, elu erã neobositu intru adunarea cunoscintie-loru scientifiche, — erã unu archeologu fórte pasiunatu, si acést'a lu-facea sê-si neglige atãtu patientii sei privati câtu si pe — frumós'a Tincutia.

— Ce ti-e, — ce te dóre, scump'a mea?!
— dîse Ionitia cu fragedîme si afectiune dra-galasia.

— Nemica, — acuma nemica nu me dóre scumpulu meu, câ-ci decandu te affi langa mi-ne mi-au trecutu tóte dorerile, tóte suferintiele . . . dar spune-mi, bunulu meu, cum poti fí

atãtu de — reu, atãtu de nepasatoriu fatia cu mine candu me parasesci atãta tempu indelun-gatu? — intrebã frumós'a bolnava, a careia fatia palida incepù a dobandí óre-si care rosié-tia blanda.

— Esti pré nedrépta dóra in privinti'a mea, candu dîci câ sum reu, câ te lasu cu nepasare nu, iubit'a mea, nu te parasescu cu nepa-sare, ci candu giurstãrile imperióshe, si grigile vietiei me constringu a me rupe din bratiile tale eu me luptu cu dorerile si patimele cele mai crancene, — — crede, draga, câ déca aru fí tóte dupa voi'a mea, totu in giurulu teu asiu fí!

— Bine, bine, — eu ti-credu, si acésta cre-dintia me fericesce, dar scii — — eu asiu voi sê fii totu langa mine, séu celu pucinu mai ade-seori sê ne vedemu

Acì lasãmu pre tenerii amoresati, — i la-sãmu sê-si spuna dorerile si fericirile loru, — câ-ci trebuie sê cautãmu pre eroulu naratiunei nóstre.

Dimitriu se retrase in cabinetulu seu, unde asceptã cu nerabdare pre amiculu seu Ionitia Selisteanu . . . da, Ionitia i-a fostu lui amicu inca din cele mai fragede teneretie, — inca erau copii mici candu se cunoscera ca colegi in scólele din Curtea de Argesiu, loculu nascerei loru, — ei se iubiau ca nisce frati buni si blan-di, mai tardîu inse sórtea i despartî . . . dóra ca mai tardîu cu atãta mai mare suprinde-re sê-i conduca de a se intelní?!

Peste câtvã tempu venì Ionitia, — abea se deschise usi'a — si Dimitriu sarì 'nainteã lui, ambii se imbratiosiarã cu caldura si cu unu sarutatu caldurosu sigilarã amicéti'a loru cea reinviata.

In tóta capital'a nu erau alti doi amici mai sinceri, mai devotati unulu altuia ca dînsii, — de la natura ambii blandi si sentîtori au fostu loviti de totu aceia-si sórte cruda, — ambii avu-serã mame bune si iubitóre, — si la ambii li morira acei angeri padîtori.

Lungu tempu a trebuitu pana ce si-au po-tutu spune unulu altuia intemplamintele prin cari au trecutu dupa ce s'au fostu despartîtu, — si acésta convenire neasceptata a loru o pri-viau ca o ingrigire sacra a provedintiei, carea i incuragiã, ca dandu mana de ajutoriu unulu altuia sê 'nainteze prin propriele loru poteri si facultãti, déca sórtea li-a fostu atãtu de nefavo-rítória, câ nu li-a datu protectori si mentori.

Ambii erau sermani, Ionitia mai alesu totu cu lipse si neajunsuri mari s'a luptatu, câ-ci parintii lui inca erau sermani si scapatati, —

tat'a lui Dimitriu inse — precum scimu — e in stare buna, dar' fuseramu martori la scen'a aceea, candu se dechiarà Chiru Danila, câ nu mai vre sê scie de fiulu seu Dimitriu, carele abunaséma nu a meritatu acésta rigóre a parintelui seu, — — dar' ce sê faca bietulu omu, candu nu e domnu nici pe sine, decum pe mosi'a sa si fiulu seu? — câ-ci peste toti si peste tóte stepanesce — cocón'a Rusandra!

(Va urmá.)

Julianu Grozescu.

Georgiu I regele Greciei.

(Cu ilustratiune.)

In tempulu de fatia Greci'a e aceea tíera, catra care e indreptata atentiunea Europei, catra care se uita ochii cu atát'a interesu. Acelu regatu, care de la formarea sa, mai in decursu de 40 de ani numai din privinti'a imparechiârilor interne si a reactiunilor are ce-va insemnatate, care de si e unulu dintre cele mai tenere state europene, din momentulu nascerei sale s'a aretatu fara viétia, inactivu, fara rolu, — acuma se pregatesce la o lupta curagiósa, prin care dóra tientesce schimbarea mapei intregi Europei.

Cestiunea orientului nu-e nóua, vorbescu despre densa de decenii de ani; totu insulu e convinsu, câ resolvarea ei e o necesitate, — dar diplomatiei i-a succesu a totu amaná lucrulu celu grabnicu, neincungiurabilu. Fia-care afla neincungiurabila decadinti'a imperiului otomanu, inse sunt fórte multe interese, cari vrendu nevrendu spriginescu viéti'a bolnavului. Semantí'a turcésca pe dí ce merge se inpucina, si atát'a e siguru, câ inca multu tempu nu-si va poté tiené domnirea sa in Europa, dar bolnavulu móre cam anevoie, si se urescu a asteptá aceia, cari dorescu sê se impartiésca pre ereditatea lui.

Eliberarea gintei grecesci a datu lovitur'a cea d'antâia imperiului turcescu. Ce e dreptu diplomatii au strinsu intre margini mici natiunea eliberata, dar chiaru prin asta au datu anza la atâtea intrige. Acolo nici nu pôte fi vórba despre viétia publica, pacinica si despre desvoltare neturburata, unde partea cea mai mare a gintei grecesci inca e sub jugulu turcescu. Grecia nu pôte fi liniscita pana atunce, pana ce nu-si va recapatá hotarele sale naturale. E imposibilu, ca regatulu grecescu sê nu se estinda, — e imposibilu ca supusii de natiunalitate grecésca sê nu ofteze dupa unirea pamentului loru cu Grecia.

Rescolarea cea mai nóua a Candiotiloru nu e ce-va aparintia fara influintiare. Grecii astépta pre totu loculu cu doru ferbinte aceea clipita, in care sê prindia arme pentru independintia, si déca flacar'a revolutiunei n'a eruptu inca in tóta Turcia, nu e de a invinuí pre crestini cu nepasare. Foculu pre totu loculu arde in animi, si numai o schintea le pôte aduce tóte in flacari.

Cu pucini ani in ainte de asta o revolutiune goní de pre tronulu Greciei pre Otto bavaru, si tenerulu rege, carele siede acuma pre tron, n'ar traí in mai mare asigurantia decâtu predecesoriulu seu, déca s'ar pune in contra intereselor natiunale. Alungarea lui Otto s'a intemplatu fara de a se varsá o picatura de sange. Regele celu nepopularu a fostu parasitu precum de poporu, asié si de óstea sa. Natiunea dupa aceea a oferitu corón'a principelui anglesu Alfredu, carele inse n'a primit'o. Apoi imbiara cu ea pre Georgiu Vilhelm, principe danesu, carele atunci erá numai de 17 ani.

Influinti'a Angliei a avutu mare potere in tréb'a asta.

Cas'a regésca a Daniei a venitu in o legatura strinsa familiara cu Anglia, adeca o sora a lui Georgiu Vilhelm s'a maritatu dupa eredele de tronul alu Angliei.

De aci Anglia a începutu a sentí o amicé-tia mare catra Grecia. Regimulu Britaniei abdíse de insulele ionice, cari erau sub suzeranitatea ei, si concesse, ca sê se unésca cu Grecia. Acesta a fostu triumfulu d'antâiu a junelui rege, prin care pasí pe tronulu Greciei.

Numele Vilhelm lu-parasí si luà numele Georgiu (Georgios.) Pasírea sa pe tronul fu salutata de toti cu bucuria, dar in scurtu tempu opiniunea publica si-radica graiulu in contra lui in acésta tíera, unde neci unu regimu n'are ce cugetá la o domnire indelungata. Erórea tenerului rege a fostu aceea, câ indepartandu de la regimu pre conducatorii cei triumfatori ai revolutiunei, si-a compusu ministeriulu mai cu séma din acei barbati, cari inca sub Otto s'au despopularisatu. Plansórea, indignatiunea devení generala, destinsu in contra c. Sponeck, de a caruia svaturi ascultá mai cu séma regele.

Neci indepartarea c. Sponeck n'a liniscitu animele. Multe crise ministeriale s'au intemplatu in acesti ani pucinei. Unu ministeriu urmá dupa altulu dar neci unulu n'a fostu in stare de a se sustiené pe unu tempu mai indelungatu. Intrigele intre partide, machinatiunile neintrerupte ale lui Bulgaris, carele a efaptuitu caderea lui

Otto a ținutu țier'a neincetatu in frecări si 'n certe, pana ce in urma rescolarea din Creta a datu o dreptiune defipta miscamintelor natuionale.

de voluntiri, si nâile Greciei i straportá neconținutu in faci'a locului. Grecia intréga, ti-pare unu arzenalu, unde se fabrica fara intrerumpere: puscii, arme, tunuri, nâi, se pregatescu cete

Georgiu I regele Greciei.

Poporulu Heladei s'a insufletitu la audirea scirei d'antâiu a acestui resbelu. Ajutá pre resculati cu bani si cu arme, s'au formatu trupe

pre sém'a revolutiunei. Mai multu decâtu de diumetate de anu curge sangele pre insul'a Creta. Ozmanulu cu tóte câ si-a intorsu tóte

poterile de a o nimici, ajutat si de ostile vice-regelui, totusi n'o pôte domoli.

Lupt'a curge cu norocu schimbatiu, si ori-ce efeptu va avé, ne poftesce admiratiunea si recunoscinti'a cea mai démna spiritulu celu eroicu, care insufletiesce pre Greci, si care se vede a fi asemine cu aceea insufletîre de amiratu, prin care si-eluptara nedependinti'a locuitorii din Morea si Livadia. Mai bine si-esplo-déza casele in aeru, decâtu se predau turcului. Stranepoti demni de acei eroi, cari au sangeratu la Termopile, si cari la Marathon incoronara numele grecescu cu gloria eterna.

Intre aceste relatiunile intre regimulu atenianu si constantinopolitanu devenira totu mai incordate. Regimulu grecescu inca n'a inceputu ceva lupta adeverata in contra osmanului, dar nu-si ascunde simpati'a, ce o are catra rescolarea din Creta, si o ajutora pre de ascunsu cu tôte. Despartîrea totala a Greciei de catra regimulu turcescu e neincungiurabila. O seiu acésta bine in Atena, si se pregatescu tare: óstea o marescu, pregatescu nâi, — si insufletîrea natiunei se pare a grabi cu erumperea luptei.

Portarea tenerului rege pana acuma s'a aretatu a fi pasiva, precum a indatinatu a fi a regiloru constitutiunali. Cumca ce venitoriu astépta pre junele rege, carele cu câti-va ani inainte de asta neci nu s'a visatu despre coróna, si tôte oftele sale se concentrau in aceea, sê pôtã fi cu tempu admiralu pre flotele danese, — ne va aretã tempulu. Se dîce, câ e unu june intie-leptu, cu multa capacitate si sciîntia. Fi-va elu mai norocosu pre tronu decâtu antecesorulu seu, si avé-va venitoriu mai splendidu, mintea ominésca acésta n'o pôte computã inainte, precum nu se pôte computã ponderositatea si capetulu miscãrii grecesci, de si scopulu i-lu scimu fórte bine: li-e doru de Constantinopolu, si viséza despre reinvierea imperiului celui vechiu bizantinu.

Despre crescerea feteloru.

Famili'a se pôte asemenã unui copaciu cu crengi intinse sub a carui umbra ar trebui sê locuésca o deplina indestulire. — Inse dorere! câ in seclulu nostru la radecin'a acestui copaciu ródé unu verme ascunsu; famili'a abatendu-se dela chiamarea sa primitiva, incepe a se surpã, fara ca sê se ajute pe sine. — In sinulu ei domnesce neindestulire; fericirea cea antica a familieloru e esilata; in cerculu loru a intratu o lupta de nimicire, si desperatiune. Ce e drep-

tu, ómenii cauta fericirea, si dorescu a restabili antic'a marire a vietiei familiare: ce folosu inse, déca nu cauta leaculu acolo, unde aru trebui?

Ómenii alearga dupa stralucire esterna si pompa orbitóre, cugetandu, câ aceea e in stare a paralisã dorerea ascunsa in fundulu animei. Crescandu aceea, indestulirea interna apune mereu. Lucrulu accidentalu se privesce de esen-tîalu. In loculu simburelui se nutresce cójca. De aici se pôte esplicã simtiulu materialu a seclului nostru, de aici nestemperat'a pofta dupa lusu, moda, pompa orbitóre si intiundraturi netrebnice. Au nu e generala cainti'a in contra acestei bóle lipitióse, care cu tristele sale urmãri a inundatu intreag'a societate. Din acéstu reu provine apoi derapanarea averiloru, neindestulirea, seraci'a, neplacerile familiari, coruptiunea morala s. a. — Din cele premise pôte judecã fia cine, câ este o intrebare de viétia câ in ce tipu s'ar poté stirpi acelu reu? Au nu prin o educatiune mai corespundietóre a feteloru basata pre religiune? De unde educatiunea feteloru inainte de tôte se fia religiósã. — Fara de fundamentu religiosu tóta fericirea e zidita pe nesipu. Singuru unu elementu este, care-e destulu de puternicu tôte a le invinge, si acesta e religiunea. Religiunea descopere familiei adeverat'a ei chiamare, i deslêga intrebãrile de viétia, i lecuesce ranele. Religiunea aréca, cum trebui a cautã la vetrile familiare petreceri mai nobile, mai secure, si aducãtore de mai multa binecuvantare, ca acele, ce se venédia numai in salóne, si in curtile menite pentru petreceri. — Religiunea incaldiesce animele amortîte, invétia la tarã si abnegatiune. Religiunea desémna in famili'a fia-caruia cerculu activitãtii.

Domnedieu dupa nemarginit'a sa intieptiune a facutu barbatu, si muiere. Barbatulu fiindu tare, vengiosu, statornicu si curagiosu e menitu spre aceea, ca sê castige pane, sê padiésca si sê pórte grige de muierea sa; sê domnesca cu dragoste, sê o tractedie ca pre o credintiósã socia de viétia, sê asculte, si sê iee in consideratiune cuviósã svaturile ei. — Din contra muierea e zidita, ca prin o maniera placuta si graciósã, natur'a cea tare a barbatului sê o imblandiésca, cu alipirea-i credintiósã si purtarea-i modesta sê-lu imbucure, grigile si greutãtile in cele trebuintiósce pentru sustienerea vietii sê le imparta, prin o economiã bine intocmita si lucrare acomodata, averea prin barbatu castigata sê o sustiena si inmultiésca. — Tôte acéste numai dela o educatiune religiósã se potu asteptã.

Dorere inse! câ o astu-feliu de educatiune

din cele mai multe locuri lipsesce. Deci înainte de tóte sê se implantede amórea religiunei in anim'a si sufletulu fetiteloru, câ-ci ca fitóre mame numai asié voru fi in stare a cresce fii si fice asemenea insufletíte de spiritulu religiositãtii, si atunci nu vomu portá frica, câ fetele astu-feliu educate voru fi pline de vanitate, superbia lucsuósa si surpatóre de fericirea familiei. — Efeptulu educatiunei unilaterale este, câ unele femei aru voi tóta averea a o încarcá pe sine, si cu acésta grabescu ruinarea barbatiloru sei si a familiei, nu e mirare, déca apoi econom'a nu inaintédia, si crescu detoriile, câ-ci vanitatea, inganfarea tóte le amistuescu. — Lucru tristu, candu capulu femeii totu cu aceea e plinu, cum sê se imbrace, cum sê se chitéscá, unde sê mérga a se ostentá, cum sê-si castige adoratori s. a. Femei'a se fia simplu inse curatu imbracata, si sê nu se intinda peste invelitóre, tocma si candu aru avé modu, sê se feréscá de intiundraturile netrebnice, pentru ca sê póta da esemplu bunu copiiloru si casniciloru sei. — Nu-si intipuéscá femei'a, câ densa intru tóte trebue sê maimutiéscá mod'a; omulu intieptu o va sci pretiu si in imbracaminte simple, cu celelalte sê nu-si bata capulu, vorbéscá lumea, ce i va placé.

Educatiunea feteloru va fi corespundietóre scopului, déca asié se voru cvalificá, in câtu odinóra chiamârei sale sê corespunda cu tóta fidelitatea si punctualitatea. — Si óre, care este chiamarea loru? — Ca, de se voru maritá, sê petróca impenate, intiundrate, uitandu-se in cantatóre, si sê nu póte alta grige, de câtu la pompa, moda, baluri s. a. — Ce folosu, câ fetiti'a va sci duce rol'a unei domnisióre, va sci jucá, cantá, cósa cu margele, a dronganí tocma si pe fortepianu, — déca de alt'a parte nu va sci sê gateasca o mancare de dómne ajuta?! nu va sci cósa o camesia pe sém'a barbatului? care in culina, — nesciindu rendulu fiertului — nu va sci nici cum sê se întórca?! ba voindu a-si crutiá manutiele gingasie, si vestmintele cele pompóse, nu i-e nici de câtu pre gustu ról'a unei económe grigitóre, si nu-si va nici aflá intr'aceea placere, in câtu sermanulu barbatu ajunga, n'ajunga cauta sê-i conduca bucatarés'a.

Nu-e lume întórca acésta? nu-e educatiune gresíta, déca femei'a face ce nu ar trebui, éra ceea, ce ar trebui, nu scie? Si de unde acésta direptiune falsa? — negresítu de la educatiune. — Apoi educatiunea feteloru mai cu séma o conducu parintii; fetele scól'a o incepu mai tardú si finescu mai iute; — ce mirare apoi déca o mama plina de vanitate, inganfarea si care nu

vede mai incolo de verfulu nasului, va avé o fica asemenea sie-si, care ca-si mama-sa si-va bate jocu de altele tacute, blande si umilite, numindu-le pre aceste de neculte, éra pre sine — fiindu-câ sci multe lociori, si nime nu e scutitu de sarbedele loru guri, — se inaltia in numerulu celoru culte. Si astu-feliu o fica, care pre sine inca nu se scie guverná, mai tardú sê guvernede o casa intréga, sê se ingrigésca de copfi si famulitiu?

Dreptu aceea puntulu principalu a educatiunei scopului corespundietóre este: ca din fetitie sê fia mame bune. Ddiu a creatu femei'a, ca sê fia ajutoriu barbatului seu si astu-feliu din natur'a ei in cerculu familiei e chiamata spre activitate, si spre acésta e detória a-si jertfi tóta puterea si vertutea. — Pana-ce tat'a de familia e cuprinsu cu castigarea panei: pana atunci mam'a e detória a direge lucrurile cele din launtru a casei, si a cresce copfi dupa preceptele lui Ddiu si a cuviintei. — Déca undeva, cu adeveratu in cele ce se tienu de chiamarea unei mame nu e totu una: óre mam'a imbraca prunculu, séu doic'a? — pe braciele mamei adórme copilulu, séu intre povestile cele ciudate a sierbitórei? — de la mama primesce invetiaturile si mustrárele primarie, séu de la straini? — Implinirea consciintiósá tuturoru acestoru legaminte poftesce o iubire frageda, adeverata, si plina de jertfire, careia asemenea afara de mame indesiertu vomu cautá la straini, pre cari de cele mai de multe ori i conduce egoismu, venare de cascigu si simtiementu servilu. Ceea ce o mama prin cuvinte blande, dragalásie, insuflate de religiositate si graciositate implanta in anim'a copilului, nici unu feliu de tempestate, nici ori-ce furtune ale tempului nu le va poté de totulu desradeciná, dupa cele mai nefericite caderi morale éra de nou aparú, si cu putere neresistibila trage inderetru pre celu ratecitu la calea desemnata odinóra prin bunatatea mamésca.

Pre langa o astu-feliu de educatiune, o ce generatiune buna s'ar poté asteptá! n'aru fi multi parinti caus'a caderei, a nefericirei copiiloru sei; n'aru laudá pre copfi in facia, nu le-aru iertá tóte, nu i-aru ninerí; nu li s'aru lingusí mam'a atunci, candu tat'a i pedepsesce; nu i-aru invetiá la astutia, mintiuna, apucaturi false, nu i-aru pedepsí neintieptiesce s. a.

Se poftesce mai incolo sê se cvalifice de económe bune. Detorinti'a unei económe bune este a priveghia, ca la casa sê fia ordu bunu, si curatienia. Inse nu asié ca de esemplu: o chilia desemnata pentru óspeti sê stralucésca de pom-

pa, éra celelalte sê fia acoperite de necuratienea, ci intru tôte din susu pana diosu, sê dónnésca ordu si curatienea. — Si acésta se póte nu numai in casele celoru mai avuti, ci si a celoru mai seraci; câ-ci uneltele si cele mai comune si vechi prin curatienea se voru face stralucitórie; pana-ce prin hira si necuratienea si cele mai de moda unelte se schimosescu? — La aceste trebue se invetie nu numai parintii, ci si scól'a pre fetitie. Invetie-se copíi a amblá imbracati simplu, inse curatu; necuratienea si de altminte e stricatiósa sanatâti, pre langa aceea pre copíi i invétia a fi si leniosi. Dreptu aceea nu intardâa a maturá, a curatî, a spalá, a sterge pulberea de pe pareti, si paingenii. — E rusíne si aceea, candu o femeia ambla trentiósá, séu lasa, ca copíi sê fia trentiosi, séu barbatulu, acesta e lucrú uritu si neplacutu.

Din aceste resulta: câ precum educatiunea singuru científica ar fi gresíta; intocma ar fi fórte mare scadere, candu fetele s'aru cresce numai de mame, si económe bune. Cultur'a nici interna, nici esterna se nu lipsésca, care pe langa tóte sê fia si natiunala.

Vasilii Popu.

Femeile in evulu mediu.

I.

La popórele cele selbatice ale Africeí femeia e sclav'a barbatului. In tierile resaritene e o flóre, carea e tractata cu delicatétia, pana ce infloresce, séu pana ce nu i se uresce de ea respectivului proprietariu. Numai in lumea nóstra cea civilisata a ajunsu sê domnésca principiulu: muierea e de a se privi ca o sócia cu acele-si drepturi, ce le are si barbatulu ei. Femeia acolo, unde ómenii preponderéza poterea, fresce e o fintia subordinata, a carcia barbatu e domnulu ei.

Déca aruncâmu o privire spre seclii evului mediu, spre epoc'a cavaleriloru, vedemu aceea relatiune întórsa, câ femeia e dam'a, si barbatulu e sierbulu ei. In tempulu acesta poterea, invinsa de poesi'a cea infocata a sudului si de melancoli'a ei, nu se tiene a fi ea obieptulu stimei celei mai mare, ci se supune farmecului femeiloru. Acesta e periodulu, in care incepu europeni a se desvesce cu incetulu din intuncimea selbateciei barbare. De catra miadi a venitu radi'a cea d'antâiu, din Provence a venitu cantulu troubadouriloru si adorarea femeiloru. Dîsei adorare, pentru câ numai acestu cuventu esprima pe deplinu aceea stima infinita,

care aretau troubadourii si cavalerii poleiti catra femeia. Ací a devenitu femeia mai d'antâiu dama. Precum poetulu asié si cavalerulu au avutu lipsa de ea. Unulu n'a sciutu cantá fara ea, celelaltu nu s'a sciutu luptá. Ací devine amórea asié de supranaturala si se radica la asié inaltime, in câtu mintea sanetósa n'o mai póte urmari. Numai ací s'a potutu intemplá aceea, câ atare cavaleru s'a amorisatu de mórte in o dama, pe carea inca n'a vediutu-o neci odata. Din acestu tempu se datéza aceea portare fina, magulitóre in privinti'a femeiloru, carea hotarindu-se prin regule, a ajunsu in loculu alu doilea in firea cavalerului.

Acést'a adorare din Provence s'a estinsu mai antâiu in Italia si in Francia, de acolo mai departe in tóta Europa crestina, numai la popórele nordo-orientale nu s'a potutu familiarisá. Cavalerulu in intreprinderile sale aventuróse e urmaritu de chipulu adoratei sale, elu póta suveniru dela densa, manusiele ei pre scutu, adese-ori ceva bucata din vestmintele adoratei sale pre pieptu, ca intorcandu-se, sê le póta aretá damei sale rupte si sfarticate. Trebue sê implínésca mandatulu adoratei, ori-cum sê fia acela de amirabilu; trebue sê sufera cu umilintia capritiile, ocarirea, despretiuirea ei. A se supune muieriloru; a castigá placerea lorú prin fapte viteze si aventuróse; acésta a fostu devis'a cavaleriloru.

In lupt'a portata pre viétia séu mórte de s. Ludovicu in contra Saraceniloru, langa canalulu Asmun, ce cade in calea, ce duce catra Cairo, — contele Soisfons de-si erá ustenitu de atâtea opintiri si ranitu prin foculu celu grecescu, totusi n'a voitu sê se retraga, ci se întóree catra Jonville si striga cu insufletíre:

— Senéchal, lasa numai sê furieze acestu poporu bastardu. Pre Ddieu! vomu avé ce vorbí despre acésta diua in chiliele damelorú!

Tóte pentru femei! — acésta e devis'a. Unu cavaleru, dela care a poffitu adorat'a sa ca sê taca, s'a facutu mutu in trei ani intregi, fara ca sê vorbésca in acelu restempu nici unu cuventu.

Ce e pré maestosu devine si ridiculosu. Devotiunea cea ultrana in privinti'a femeiloru nu voimu s'o statorimu de ceva modelu, desi credemu, câ ori si candu e mai bine mai multu decâtu mai pucinu de ce se cade, dar si noi inca zimbimu cu compatimire catra asié ultraismuri ale spiritului cavalerescu, cum a fostu d. e. acela, candu Petru Vidal din Toulouse pentru voi'a amantei sale se imbraca in pele de lupu si ambla in patru pitióre, pana-ce in urma scaltítetu de cani, dubitu de pecurari, lu-aducu de

de diumetate mortu a casa. Unu altu cavaleru germanu cu numele: Ulrich Lichtenstein imbracandu-se in haine femeesci si gatandu-se in form'a lui Venus a batutu de-alungulu provinciile austriace si Bohemia provocandu mai multi cavaleri la lupta — tóte aceste intru glorificarea adoratei sale.

Cavalerii, cari au audítu de apropierea dieitiei Venus, s'au inbuldítu in calea ei in mare numeru si cu mare bucuría, asié, incátu a fostu diua, candu s'a luptatu de 43 de ori. Dupa-ce apoi s'a reintorsu din drumulu seu aventurosus cu trupulu sdrobotu, si-a curatu ranele prin o alta muiere, éra nu prin aceea, pentru care le-a capetatu.

Nóua, cari suntemu fíii unui seculu mai solidu ne pare fórte siodu, déca cetimu, câ nobilulu cavaleru Ulrich Lichtenstein din stim'a cea mare, ce avea catra iubít'a sa, a beutu din ap'a, in care s'a spelatu densa. Cavalerii din secululu alu 13 si 14 n'au tienutu unele ca aceste de scandale ci din contra de fapte cavaleresci.

Cavalerulu e sclavulu damei. In 1390, candu Richardu alu II. a arangiatu in Londonu festivítati mari, in diu'a d'antáiu a tienutu regele cu suit'a sa intréga unu conductu pomposu din Tower pana in faci'a tournier-ului; 60 ~~de dame~~ splendídu imbracate propasiau cu fala, conducandu fia-care de unu lantiu de argintu pre unu cavaleru inarmatu pe deplinu. A serví femeiloru e gloria. Fia-care cavaleru si-alege o dama, careia i jóra credintia de vasalu. Formele feudale s'au aplicatu si la acésta relatiune, ca la tóte-cele din evulu mediu. Pasírea cavalerulu in servitiulu damei a fostu seriósá si petrecuta de diferite cerimonii. In intielesulu regulorlu feudale cavalerulu se pléca in genunchi in aintea damei, precum vasalulu in aintea suveranulu si precum indatinéza a face suveranulu, chiaru asié si dam'a prin unu sarutatu primisce in servitiulu seu pre cavaleru.

Emiliu Marcu.

ESILATULU.

Naratiune de Ioanu Feldmann.

I. Paulu.

Intr'o luni demanétia — érá 15. maiu 1794, — Paulu, unu pruncu de 15 ani, esiá la campu cu trup'a sa de capre, dintr'o vila numita La Sansaie carea jacea intr'unu cantonu indepartatu a Bretagnei, si pasíá in cetu dupa turma, pe candu canele seu — unu cane mare cu peru negru, strofocatu, cu botu ca de vulpe, cu códa lunga perósa, si cu urechile in susu redicate,

— galopá in susu si in diosu pe langa turma, ca sê tiena ordinea buna. Dupa unu mersu de 3 óre, printre stance, stepe si spinete, intr'o vale afunda, turm'a se opri.

Loculu érá de totu cunoscutu pastoríului teneru. Elu cunoscea tóte coturile, potecile, cu unu cuventu tóte misteriiile desiertului acestuia, câ-ci de patru ani pascea elu acuma turm'a sa in acesta locu singuratecu. Vil'a érá pentru elu cetate, unde numai sambet'a se reintorná. Dupa ce si-a facutu focu din surcele uscate, a luatu sub scrutiniu straiti'a cu bucatele. Mai antáiu scóse o pane calda, carea fórte apetitosu mirósa a farina de secara, apoi óre-câti cartofi, pe carii i inveluí in spudi'a focului, dupa aceea mai scóse si brandia, nuci, si in urma — spre mare mirarea lui — dóue mere mari de rainete, bine pastrate, din fundulu straitiei. De buna séma pastorasiulu nostru n'a speratu acestu confectu. „Bine“ díse elu amirandu merele cele frumóse, „de buna séma Joana le-a pusu aceste pe furisiu in straitia. O ce fóta buna! Cum si-a adusu aminte de sermanulu pastoriu! Frumosu, frumosu de la ea! Merita sê capete si ea unu donu de la mine sambeta sér'a.“ — Cu acésta se redicá, si trase o furca dintr'o tufa de langa focu, la carea de o luna de díle scobise elu cu multa placere si maestria. Tempulu dejunulu a sositu. Pastoríulu se asiediá langa vistieri'a gastronomica ce i-o spenda straiti'a lui. Elu priví unu minutu cu desfetare la bucatele ce i le presentá tapet'a verde, si se intrebá, dela care se incépa? Ralfu — canele — proptitu pe labele sale, priviá cu gravitate la pastoriu si bucate; si se lingea pe budie cu o lacomia agera: De odata-si ascute urechile, si-intórce capulu spre o culme a valei acestei, si sare latrandu intr'acolo. Paulu lu-urmaresce tresaritu cu privirea-i, si indata diaresce unu barbatu, carele se coboriá dea valma de pe culme in diosu. Se parea a fugi de óre-care periclu. Cartofii, nucile si totu dejunulu fu uitatu de catra animosulu pastoriu, carele alergá intru ajutoriulu celui nenorecosu.

II. Esilatulu.

Érá unu barbatu acesta ca de 50 ani, pe carele costumulu seu, de-si spintecatu de tufele spinóse si de rugi, lu-tradá a se tiené de clas'a mai inalta a societátii. Fruntea-i lata si acuma plésia, ochii lui, a carora focu nu l'a potutu stinge strapatiele fatigióse, pe scurtu tóte trasurile lui, din care se potea ceti de odata blandétia si orgoliu, insufflau respectu si incredere; mersulu lui érá taberitu si schiopetatu, elu se radiemá pe sabi'a sa, carea o folosea de bastonu. Astfeliu vediendu-lu Paulu, a datu semnalu de pace canelui ce se repedíse spre strainu, si se apropia de acesta salutandu-lu.

„Dta esti vulneratu“ díse pastoríulu „potu a-ti serví cu ceva!“ — „Fiule! eu-ti potu serví cu ceva tie. Voesci tu se castigi dóue mii de franci? Tu ai numai unu cuventu sê exprimi.“ — Pastoríulu stá uimitu,

si nu scie ce sê respunda strainului. „Este, este“ lu-intrerupse strainulu, — dóue mii de franci si acésta indata se póte intemplá. Eu sum esilatu, pentru capulu meu e pusa tasa, si déca tu voesci sê me areti soldatiloru carii me persecutédia, si cari acusi trebue sê fie ací, tu poti capetá acea tasa.“

Prunculu audí aceste cuvinte cu o trasarire care lu-amutí si inuimí, ca cum nu ar pricepe astfelu de proiectu. Esilatulu observá câ pecurariulu lacramédia. „O tu ai anima buna, te-am vatematu“ strigá esilatulu, apropiindu-se de pruncu si apucandu-lu de mana. „Este, tu nu esti capace a te dimitte la asié negu-tictoria misiea si de diosu. Inse tu poti castigá acestu pretiu de sange fara culpa. Pe mine me persecutédia, ran'a mea me dóre, eu nu potu scapá de ucigasii mei. Sê dícu dara: eu me voiú lasá a me prinde aici langa tine, si ei voru cugetá câ tu m'ai prinsu, si asié mórtea mea póte fi inca folositóre. Eu audu tropote de cai, in pucine clipite voru fi aici soldatii, si eu nu mai am putere a fugí mai departe.“

„Atáta e totu?“ eschiamá pastoriulu cu ochii plini de bucuría. — „Stâ lucrulu numai intru aceea, a te poté ascunde din naintea persecutoriloru? Nimica e mai usioru de câtu acésta, vina dupa mine.“ — Cu aste vórbe prinse man'a esilatului, — carele indesiertu se retragea — si in câte-va minute suira cea mai ascutíta culme, unde intre stance se affá o caverna destulu de arþpla, a careia gura erá ascunsa de stanca si tiesuta de rugi si alte plante. „Stai“ díse pecurariulu aratandu spre caverna, „aici trebue sê te bagi, intrarea e angusta, inse intintindu-te si taraindu-te, vei ajunge in caverna fara a te vatemá. Despre celelalte voiú grigi eu. Inse mai antáiu sê-mi ajuti a rumpe tuf'a acésta.“ Esilatulu i-a ajutat, fara a pricepe scopulu pruncului deplinu, folosindu-se cu ascutítulu sabiei. — „Asié, acuma te viresce in launtru — díse pastoriulu. — Strainulu se plecá si i-a succesu nu fara opintire dure-rósa, a ajunge pe fundulu pescerei. Câtu ce nu i s'au mai vediutu pitiórele, Paulu a astupatu gaur'a cu tufa de rugu, a pusu petri si iérba inpregiurulu radecineloru, ca sê le ascunda si intarésca. Nemultiamitu inea cu aceste precautiuni, i-a mai venitu in minte unu cugetu rafinatu, carele va trebú sê rusínedie si pe celu mai ageru mirositoriu cane de politia.

(Va urmá.)

Adres'a tenerimeii romane din Pesta catra Dlu Georgiu Baritiu.

Pré stimate Domnule!

Luptele domniei tale de mai bine de trei decenii pentru libertate, dreptate, pentru totu ce e sublimu, moralu si nobilu, precum si intieleptiunea, constantí'a si tari'a sufletului, ce te caracterisédia si zelulu des-

voltatu pre terenulu literariu si politicu: ti-au storsu iubirea si increderea tuturoru romaniloru, nu mai pucinu respektulu adversariloru nostri.

Dorinti'a domniei tale cea mai ferbinte a fostu a vedé natiunea nóstra in posesiunea tuturoru drepturiloru, ce competu unei natiuni libere, si in acésta ai fostu celu mai fidelu organu alu vointiei ei; ér luptele domniei tale in caus'a acésta fura pururea in consunetu cu vointi'a poporului romanu.

Libertatea si autonomi'a sunt basea fericirii poporului, pentru sacrulu principiu alu libertátii si autonomiei Transilvaniei te-ái luptatu cu unu curagiu demnu de unu Brutu si cu una resolutiune démna de unu Catone.

Sacrulu principiu, in numele caruia te-ai luptatu, trebue sê triumfe, de óre-ce e basatu pre dreptate, si apoi cine nu scie, câ dreptatea e eterna, câ ea triumfa totdeauna pre langa tóte persecutiunile, ce le radica in contra-i privilegiulu si suprematí'a.

Regenerarea unui poporu e una lucrare continua a secliloru, — la acésta opera mare si grea lucrí de treidieci de ani, natiunea pentru acésta se va aretá recunoscatóre, ea a confirmatu si intaritu actele domniei tale.

Faptulu din 31 decemvre an. tr., candu impreuna cu pré demnulu barbatu dlu dr. Ioanu Ratiu ati inaintatu la tronulu monarcului justele si legitimele dorintie ale romaniloru, e una nóua proba de zelulu, grigea si iubirea, ce o nutresci pentru natiunea nóstra; acésta mai adause unu lauru la corun'a vertutiloru si meriteloru domniei tale.

Care romanu adevratu va sta nemiscatu, care-si va poté domni anim'a vediendu atát'a devotamentu, resolutiune si patriotismu?! de securu câ nici unulu.

Si cum vomu poté sta in nemiscare noi, teneri-meia romana din Pesta, prin a caroru vine cercula unu sange june, in a caroru pepturi palpita o anima romanésca?! Cum vomu poté sta amortíti si in tacere noi, cari nutrimu unu amoru potinte fatia cu totu, ce se atinge de inaintarea, prosperarea si fericirea adoratei nóstre natiuni, si pastrámu in pepturile nóstre recunoscintia contra toti aceia, cari s'au devotatu causei natiunali?

Permite-ne deci, pré stimate domnule, a ne implini una detorintia de romani, aducandu-ti tributulu admiratiunei, stimei si iubirei nóstre.

Inainte dar pre calea apucata, inainte cu omagiulu, zelulu si devotamentulu desvoltatu pan' acum! si ffi securu, câ natiunea intréga te va urmá!!

Rogandu pre Dumnedieu sê-ti padiésca scump'a sanetate si poterile intru multi ani, pre langa profund'a espresiune a profundeii nóstre stime si iubiri suntemu ai

Pré stimatei etc.

(Urméza 40 de subscrieri.)

Ce e nou ?

** (Cu bucuria anunțăm,) că premiul acestei foi, adică icon'a „Rentornarea lui Davidu dupa invingerea lui Goliatu“ ni-a sosit de la Berlinu. Amu si facutu dispusetiunile de lipsa, ca espedarea sê se pòta incepe de locu; de óra ce inse icon'a se va tramite la fia-care prenumerante separatu inveluita pe lemnu, este cu nepotintia de a poté tramite intr'o dí mai multe decátu 70—80 de esemplare. Cu tóte aceste inse vomu grigi, ca in decursu de dóue septemâni tóte sê se espedeze. Precum amu spusu si in còl'a de prenumeratiune, icon'a se va tramite numai acelora, carii s'au prenumeratu pe diumetate de anu si au alaturatu 60 cr. pentru impachetare. Prenumerantii de pe trei luni dara numai asié voru capetá icon'a, déca cu espirarea acestui trei-luniu se voru prenumerá pe diumetate de anu (apr.—sept.) alaturandu totodata 60 cr. pentru impachetare.

** (Diet'a Ungariei) in siedintiele de sambeta, luni si marti a desbatutu propunerile ministeriale in privint'a contributiunii si a militíei, cari amendóue se primira cu pré putíne modificári neesentiale. Asié dara contributiunea de pan'acuma va remané asié pana 'n finea anului, si din Ungaria, Banatu si Ardealu se voru recrutá 48000 de feciori. In siedint'ia de joi se incepura desbaterile a supra propunerii referitóre la restaurarea municipieloru. Siedint'ia acésta pentru noi fu de totu interesanta, cá-ci intr'ens'a éra-si se aduse pe tapetu caus'a nationalitátiloru. Deputatii Stratimiroviciu si Mileticiu vorbira in contra restituirei comiteteloru din 1861, aretandu cu date, cá in multe comitate si orasie romanii si serbii de si sunt in majoritate, totusi in comitetela de atunci nu sunt reprezentati dupa dreptate. Deputatul Macelariu incepù sê vorbésca romanesce, la asta inse se escá unu sgomotu mare si presedintele lundrumá sê vorbésca in limb'a magiara, la ce dlu Macelariu incepù sê spuna, cá densulu pe bazea legiloru din 1863 are dreptulu de a vorbi in limb'a sa, — dar abié amintí legile din 1863, candu éra si se facù sgomotu mare, de dupa care dlu deputatu spusese, cá de óra ce cas'a nu vre sê-lu asculte, si-va da opinunea sa in scrisu. Dintre deputatii romani mai vorbira dd. Medanu (carele intre altele sustienuse dreptulu deputatului Macelariu de a vorbi in limb'a sa) si Ioanu Popoviciu Deseanu. In siedint'ia de vineri se continuá desbaterea in obieptulu acesta, cu care ocaziune disput'a deveni mai infocata la punctulu ce tinde la nescari dispusetiuni referitóre la Ardealu. Zimmermann propuse, ca legile ce esistu acuma in Ardealu sê se mai sustiena pana ce se voru aduce legi nóue, de parere asta fu si dlu S. Borlea, — ér dlu Hodosiu tienti o vorbire mai lunga despre autonom'ia Ardealului, dovedindu, cá uniunea Ardealului cu Ungaria nu e inca fapta complinita, la care firesce se scolá Hosszu si intre aplausele casei respunse, cá uniunea nu se mai pòte trage la indoielea. Dupa aceste mai vorbira multi deputati magiari din Ardealu si unu sasu (Trauschenfels,) — toti contra dloru Zimmermann, Hodosiu si Borlea. In fine la votisare cu Zimmermann votara numai câti-va romani si asié motiunea nu se primi. Dintre deputatii romani din Ardealu — afara de Hosszu — n'a vorbitu neci unulu.

** (Din Viena ni se scrie,) cá romanii de acolo asísdere au imbratísiatu ide'a de a tramite dlui Baritiu o adresa de incredere, in care privintia chiar acuma se consultéza.

** (Ministeriulu din Bucuresci,) precum ni spune o depesia telegrafica, in urmarea votului de neincredere datu de camera la propunerea deputatului Gradisteanu si-a datu dimisiunea.

** (Necrologu.) Iosifu Sterca Siulutiu de Carpiniu, fostulu administratoru dupa 1848 alu comitatului Zarandu, repausá in Halmagiu. Fia-i tierin'a usióra!

** (Etate inalta.) Din Vidra de josu ni se scrie, cá acolo traesce unu omu de 120 de ani, carele si acuma e in deplina putere incátu si in vér'a trecuta a cositu la olalta cu ceialalti lucratori.

** (Cununa din Selagiu.) Unu corespundinte alu nostru din Selagiu descriindu frumósele de pe acolo ni presentéza acésta cununa de dómne si domnisióre romane: Claritia Coroianu, Maria Sodoro, Emilia Marcusiu, Ana Lobontiu, Onitia Popu, Juliana si Maria Cosma, Ana Vecasiu, Susana Aciu, Ludovica Aciu, Maria Dragosiu, Dominica Dragosiu si Ana Cadariu.

** (Fundatiunea nóua) — facuta la Beiusiu de catra cunoscutulu mecenate alu junimei studióse d. Nicolae Zsiga negociatoriu si proprietariu din Oradea-Mare, — constá din 2000 fl. v. a. din a caror'a folóse estempu diece teneri primescu pane, dupa modulu cum primescu colegii loru din fundatiunea nemoritoriului Samuilu Vulcanu. (Alb.)

** (Dlu Cav. Puscariu) in septeman'a trecuta a sositu la Pesta si a luat parte la siedintiele din urma ale dietei.

Literatura si arte.

** (Amioulu Poporului) a esítu, nrulu de proba contine mai multi articoli interesanti. Precum audímu, redactorulu realu alu foi ei e dlu J. C. Dragescu.

** („Timpulu“) se numesce o fóia nóua ce ese la Galati sub redactiunea dloru C. C. Troteanu, P. Borsiu si G. Mihailescu.

Din strainetate.

+ (Artistu negru.) Intre obieptele tramise din New-York la espusetiunea din Parisu se gasescu dóua picture, despre cari se crede, cá voru desteptá mare atentiune. Una-e o scena biblica, cealalta e unu episod din viét'ia lui Lincoln. Aceste picture le-a gatitu unu negru cu numele Jonathan, carele pana ce a fostu de 23 de ani s'a sustienutu ca sclavu in o colonía din Panama. Pe tempulu acesta n'a sciutu nici scrie, nici ceti. Avendu ocaziune de a fi fórté desu langa copiii domnului seu, a invetiatu literile. Mai tardíu, ca sierbu langa fiulu domnului seu Lenson, carele acuma e pictoru cunoscutu in America de miadia-nópte, s'a dusu la Roma. Aici a inceputu a depinge. Jonathan acum e peste 50 de ani, si prin mai multe picture s'a facutu insemnatu in multe laturi. Lu-lauda fórté tare din privint'a gustului seu si din privint'a puterei, ce se aréta in coloriturele lui. Artistulu acestu negru e intr'adeveru omu cultivatu, vorbesce anglezesce, francesce si italianesce. „Ilustrad“ fóia in Londonu nu odata a comunicatu chipuri de la densulu.

+ (Garibaldi) e unu óspe primitu in Venetia cu bucur'ia cea mai mare. Inca de asta-tómna a fostu asteptatu in cetatea laguneloru, si acuma sosindu luprimira cu atât'a entusiasmu, cátu de-abié se pòte intiipuí. In 26 fauru dupa miadia-di curtea, de unde pléca

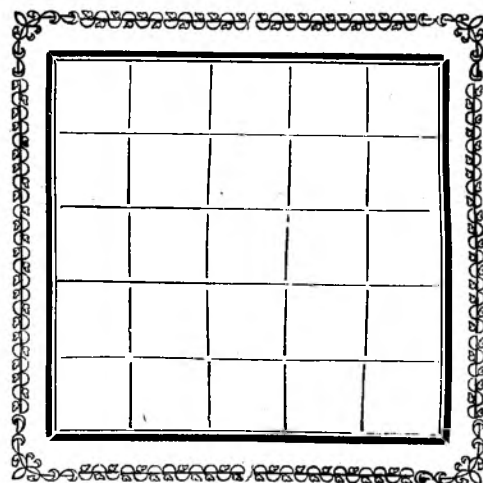
carulu de focu, ferestile palaturiloru din Canal-grande si gondolele gatite de serbatore erau implute de omeni. Garibaldi a ajunsu dupa 5 ore insocitu de fet'a sa, de ceva rudenia si de unu adjutante. Simplitatea barbatului celui renumitu statea in contrastu cu pomp'a comisiuniloru salutatoare, cari lu-asteptau. Gondola, in care mergea densulu era infrumsetiata cu standarde italianesci si cu insemnele cetatii, dupa care alerga unu roiu de gondole. Pe unde numai se ducea, pre totu loculu resuna entusiasticulu „evivva“, carpe si palarii fluturau in aeru. Clas'a lucrasiloru, cari au auditu atatea despre Garibaldi in dupa-media-di'a acesta erau cu totii in Canal-grande si in piati'a lui Marcu, ca selu veda in persona. A descalecatu in piati'a lui Marcu intre urarile si vivatele cele infinite ale multimiloru, apoi s'a dusu in cas'a amicului seu Zechiri, unde a esitu mai de multe ori la feresta si a multiamitu pentru primirea cea cordiala. Foi'a „Tempo“ vorbindu despre acestu festinu, intre altele amintesce, ca s'au potutu observá intr'o gondola doua dame imbracate pomposu, dintre cari un'a in numele tuturor femeiloru din Venetia, cealalta in numele celoru din Triestu, au aruncatu sarutate lui Garibaldi. Ce se atinge de vorbirile lui rostite catra poporu, amintit'a foi'a dice, ca a numitu pre Napoleonu I „birbanté“ (omu de nimica) din cauza ca a datu Venetia Austriei. Unu cutare Noveello a facutu pentru acesta ocaziune o poesia, in care intre altele se afla si acestu pasagiu: „Trei flori lipsescu inca din girlanda: Trientu, Triestu si Roma.“

+ (Batai'a din Melasia.) In tempurile din urma certele confesiunale dintre turci si crestini devenira forte cumplite. Aceste certe au rezultatu multe scene triste, pre cari regimulu turcescu se nesuesce din tote poterile a le tiene in ascunsu; ce ajungu din ele prin foile europene, sunt numai franturi neinsemnate. In Melasia (Albania) de curendu a decursu o lupta adeverata intre locuitorii crestini si turci, care s'a gatatu forte tristu. Anume turcii au puscatu in crucile cintirumului, in urmarea careia in noptea urmatoare crestini au acatiatu pre usiele mosieceloru porci omoriti, si in ciorturi li-au bagatu ciubuce. Demaneti'a turcii amblara pre strade inarmati, si impuscara 4 crestini apoi aprinsera cate-va case. Ventulu nutriá foculu, si turcii nu lasau pe crestini ca selu stinga. La asta s'a formatu bataia grozava. Crestinii puscau din case pre turci, cari amblau in multimi pre strade. Cesti din urma ruinau asupra caseloru, si pentru ca selu pota capeta de vii pe cei din lontru, la multe case s'a intemplatu asedii adeverate, pana-ce cei stremtoriti in case puscau necontentitu. Intr'o casa au arsu 6 crestini, cari nu fura lasati afara dintre paratii incinsi in flacari. Dupa miedia-di a sositu pasi'a din Scutari cu milit'a si a facutu capetu sangerariloru. Din partea turciloru s'au gasitu 200 de morti si raniti era din a crestiniloru numai 30.

+ (Date statistice.) In Mexico dela anulu 1821 au domnitu 23 de presiedinti, 7 dictatori, 2 imperati, 11 vice-presiedinti si unu generalisimu. Intre toti imperatulu Masimilianu e acela, a caruia domnire tiene mai indelungatu.

Gacitura.

De Amalia Popescu.

Numerii curgatori de la 1 pana la 25 sunt de a se scrie in cele 25 de cvadrate desierte asié, ca a) cvadratele ce urmeza unulu dupa altulu crucisii se compuna nrulu 65, — b) cvadratele ce curgu din susu in josu asidere se numere la olalta 65, — c) si din cvadratele ce curgu de-a latulu asemenea se esa 65.

Deslegarea rebusului din nr. 7: „Pisic'a cu clopotu nu prinde sioreci.“ Deslegare buna primiramu de la domnele si donnisiorele: Juliana Siarcadi, Maria Nicolaeviciu, Veronica Almasiu, Virginia Olariu n. Fogaraian, Emilia Cadariu, Regina Colceriu, Elena Petroviciu, Anastasia Moldovanu, ~~Mina Barot~~, Maria Ferentiu n. Ardeleanu si de la domnii Georgiu Lorintiu, Basiliu Siuteu, Nicolau F. Negrutiu, Ioanu Popu de Siardu, Gregoriu Tomescu, Savu Borha.

Deslegarea gacituri de siacu din nr. 6 amu mai primit'o de la d-ele Elena Petroviciu, Juliana Siarcadi, si de la domnii Andreiu Danu, Georgiu Lorintiu, Darius Puticiu, Ioanu Popu de Siardu.

POSTA REDACTIUNEI.

Satulu mare. Cu esemplare complete de la aparerea foiiei nostre nu potemu sierbi. Din semestrulu trecut (jul.—dec.) inse se mai afla cate-va esemplare complete. Pretiulu 4 fi.

Bogsia munteana. V'am mai respunsu odata, ca numai aceia voru capeta icon'a Rentornarea lui Davidu, cari s'au prenumeratu de odata pe diumetate de anu.

Simleu. De cumva cugetati ca merita a se publicá, apoi bucurosu.

Sculea. Abonamentulu s'a facutu pe trei luni.

Blasiu. Traduceri de acele nu se primescu. Vei gasi dora lucruri mai interesante pentru noi.

Proprietariu, redactoru, respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**